

УДК 338.1

О.І. Дембіцька

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

O.I. Dembytska

THE EFFECTIVENESS OF INSURANCE COMPANY PROFIT MANAGEMENT

Страхування є важливою галуззю економіки. Воно тісно пов'язане із соціальним і економічним розвитком усього соціуму. Постійний розвиток економічної системи України, який опосередковується значними темпами росту конкуренції й різних типів ризику, обумовлює необхідність у розвитку даної системи економічних відносин. Ризикові види діяльності потребують ефективного страхового захисту, внаслідок чого зростає й роль страхових компаній, як важливих суб'єктів ринкової системи.

Сьогодні в умовах сучасної ринкової конкуренції страхування є одним з найбільш прибуткових занять. Одним з основних орієнтирів фінансового планування страхової організації виступає прибуток. Прибуток є найважливішим джерелом розвитку страхової організації, а беззбиткова діяльність гарантує надійність страховика і його здатність задовольняти зростаючі потреби страхувальників у страховому захисті. І навпроти, збитки здатні привести до банкрутства й ліквідації страхових організацій, що спричиняє невиконання прийнятих зобов'язань по наданню страхового захисту й завдає непоправної шкоди розвитку страхової галузі й суспільства в цілому. Отже, прибуток страхової організації повинен виступати одним з основних об'єктів фінансового аналізу, планування й управління.

Практика свідчить, що нестача уваги страховиків до питань управління, контролю, аналізу й прогнозування прибутку як правило призводить до негативних наслідків як для страхової компанії, так і для її клієнтів. Оцінка механізму утворення й ефективного управління прибутком має сприяти зростанню ефективності функціонування страхових компаній і стимулювати їх розвиток.

За умов економічного розвитку роль прибутку в господарському процесі постійно зростає. Прибуток забезпечує фінансування потреб держави, власників, персоналу компаній і є основною рушійною силою ринкової економіки. Отже, важливим є аналіз механізму формування й управління прибутком страховиків, а також потреба у розробці рекомендацій із зростання ефективності формування й розподілу прибутку страхових компаній.

Величина платежів у страхову компанію залежить від складу й структури страхового портфеля, її цінової політики, стратегії розвитку й решту факторів, дія яких взаємозалежна й взаємообумовлена. Отримання страхових премій страховиком характеризується й об'єктивними факторами: кон'юктурою ринку, темпами інфляції, законодавчою й нормативною базою, системою оподаткування, рівнем монополізації страхового ринку, динамікою позичкового відсотка, рівнем розвитку системи державного соціального захисту. Вплив цих факторів збільшує або зменшує потік страхових платежів у страхову компанію.

Базовим джерелом формування прибутку від страхових операцій є "прибуток у тарифах", який при обрахуванні навантаження вкладається у тарифну ставку як певний елемент ціни на страхову послугу. Частина прибутку у тарифі може бути виражена у відсотках або встановлена у фіксованій сумі.

Загальний фінансовий результат функціонування страховиків складається з доходів від проведення страхових і перестраховальних операцій, а також надходжень від нестрахових операцій, що не заборонені законодавством.

Таким чином, завданнями управління прибутком страхової компанії є:

1) максимізація прибутку, що формується. Це завдання реалізується методом оптимізації структури ресурсів страхової компанії й дотримання їх ефективного використання.

2) утримання оптимальної пропорційності між рівнем формованого прибутку й рівнем ризику. Виходячи із планового рівня ризику, у процесі управління повинен бути, максимізований відповідний йому рівень прибутку.

3) забезпечення стабілізації прибутку, що формується. У рамках страхової діяльності певна увага повинна бути приділена зростанню прибутку за рахунок зростання обсягів страхових премій і розширення спектра страхових послуг.

4) пошук резервів росту прибутку, зниження рівня збитковості страхових операцій і підвищення рентабельності діяльності страхової організації.

5) виплата необхідного рівня доходу на інвестований капітал страховика. Інвестиційний прибуток заснований на використанні внесків страхувальників як джерела капіталовкладень. Тим самим його використання дозволяє при необхідності відшкодувати підвищений ризик, пов'язаний зі специфікою діяльності страхової компанії, а також інфляційні втрати.

6) забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку страховика в майбутньому періоді. У зв'язку зі специфікою страхової діяльності, компанія повинна завжди мати у своєму розпорядженні достатній обсяг коштів для подальшого розвитку й виконання повною мірою зобов'язань перед страхувальниками.

7) постійне зростання ринкової вартості страхової компанії. Це завдання повинно забезпечувати максимізацію добробуту власників у плановому періоді. Рівень зростання ринкової вартості в значній мірі визначається рівнем капіталізації прибутку, одержаного підприємством у поточному періоді.

8) максимізація ефективності програм участі персоналу у формуванні і використанні прибутку. Програми участі персоналу в прибутку покликані гармонізувати інтереси власників страхової компанії і його найманих робітників, повинні стимулювати внесок цих працівників у формування прибутку, забезпечувати прийнятний рівень їх соціального захисту, якого держава в сучасних умовах забезпечити не в змозі.

Усі розглянуті методи управління прибутком дозволять стабілізувати фінансовий розвиток страхових компаній.

Література

1. Дьячкова Ю.М. Страхування. Навчальний посібник/Ю.М. Дьячкова. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 240с.
2. Ковалев В.В. Финансы/В.В. Ковалев. - М.: Велби, Проспект, 2007. - 640 с.
3. Круш П.В., Тульчинская С.О. "Внутриэкономический механизм предприятия"/ П.А. Круш, С.О. Тульчинская. - К: ЦУЛ, 2008. - 206 с.
4. Лушпов Н.А. Формула прибыли: учет различных видов деятельности / Н.А. Лушпов // Финансовый менеджмент, 2008, №11, с.5-24.
5. Нечитайло А.И. Учет финансовых результатов и распределения прибыли / А.И. Нечитайло. - М.: ФиС, 2008. - 167с.
6. Ромащенко А. Планирование и прогнозирование финансовой деятельности страховых компаний на основе экономико-математического моделирования / А. Ромащенко. - Рынок ценных бумаг Украины. - №11/12. - 2007, с.99-104.